

plejade//vlašići

m45

Najzgodnije vrijeme promatranja jest u jesenskom i zimskom periodu (kada su na nebu već od ranih večernjih sati), dok su na proljeće u zalasku, a ljeti su vidljive tek pred jutro.

Najnovija promatranja pokazala su da se Plejade sastoje od oko 500 zvijezda koje su se formirale prije 100 milijuna godina, od sažetog međuzvjezdanog plina. Pripisane su sazviježđu Taurus (Bik), a udaljene su oko 380 svjetlosnih godina (po najnovijim mjerenjima). Procijenjeno je, da će Plejade kao jato, postojati još 250 milijuna godina. Poslije toga će se razići kao pojedine zvijezde ili višestruki sistemi.

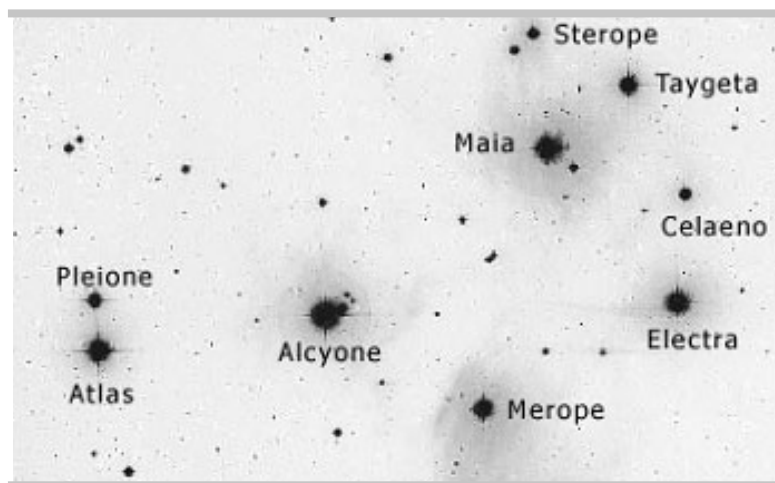
Na prvi pogled, objekt izgleda kao nekakva “mrljica”, no već nakon nekoliko sekundi promatranja naziru se pojedine najsajnije zvijezde. Golim okom možemo ih razaznati 6 (koliko ih je do 5. magnitude), dok u boljim uvjetima broj zvijezda raste na deset i više. Deseci i deseci zvijezda (naravno, ovisno o uvjetima) otkrivaju svoju veličanstvenu ljepotu već korištenjem optičkog pomagala poput dalekozora. M45, je zbog svog velikog sjaja, idealan objekt za promatranje dalekozorom čak i u gradovima u kojima je višestruko reducirana vidljivost, zbog danas, sve više prisutnog, svjetlosnog onečišćenja.

Plejade (ili Vlašići, kako kažemo u narodu), 45. objekt u Messierovom katalogu, predstavlja doživljaj svakom astronomu početniku.

piše: Lucijan BLAGONIĆ

Plejade su od davnina objektom pozornosti među ljudima, a dio su i mnogih poznatih uradaka poput Homerove “Odiseje” pa čak i Biblije. Naziv Plejade potječe iz grčke mitologije. To su sedam kćeri titana Atlanta i Pleone, koje progoni Orion, sve dok ih Zeus ne pretvori prvo u golubice, a potom u zvijezde (Orion je također stavljen na nebo gdje vječno progoni Plejade ali ih nikad ne stiže). Smatra se da ime “Plejade” potiče od grčke riječi za ploviti ili od *pleidos* što znači puno, mnogobrojno. Postoji pretpostavka da je ime izvedeno od imena majke, Pleona, koja je također na nebu pored svojih 7 kćeri – Maja, Elektra, Tajgeta, Alkiona, Kelena, Steropa i Meropa.

Promatrajući dalekozorom (Olympus 10x50) Plejade, zapazio sam zvijezde, sve do 8.95 magnitude! A samo pri 8. magnitudi, koristeći se dalekozorom, moguće je primijetiti preko 60 zvijezda! Naravno, u dobrim uvjetima i sa dobrom tehnikom promatranja (poput promatranja postrance) moguće je zamijetiti zvijezde sve do 10. magnitude, tako da Plejade mogu pružiti pravi izazov promatranja u cilju postizanja što veće granične magnitude – opreme, kojom se služimo.

Sedam kćeri na oku drže otac i majka - Atlas i Pleona